

Turkse geloofsbeweging Milli Görüs 'Onze soldaten zijn onderweg'

De Turkse islamitische en politieke organisatie Milli Görüs ontpopt zich in Nederland als voorstander van integratie en emancipatie. Intern predikt de organisatie echter het streven naar een islamitische staat. Leaders van Milli Görüs in Turkije zijn zelfs veroordeeld wegens fundamentalisme. Ook is er een Turks-Duits verdrag in de maak waarin Milli Görüs tot terroristische en criminele organisatie wordt verklaard. Maar in Nederland wordt de organisatie langzaam maar zeker salonfähig.

Mehmet Ülger

Zondagmiddag 11 mei 2003, in de koffiebar van de Iskenderpasa-moskee aan de Insulindestraat in Rotterdam. Ongeveer vijftien mannen volgen gezamenlijk via Turkse televisie het grote congres van de Turkse Saadet Partisi, de 'Partij van het Geluk'. Saadet Partisi is de moederpartij van de islamitische organisatie Milli Görüs, letterlijk vertaald: 'Nationale Visie'. "Eindelijk, na vijf jaar is Hoca weer terug", zegt een van de bezoekers geëmotioneerd. Hoca is de bijnaam van Necmettin Erbakan, de ideoloog en politiek leider van Milli Görüs in binnen- en buitenland. Na vijf jaar achter de schermen gewerkt te hebben, is hij terug in de politieke arena als partijvoorzitter. "Alleen Allah kan hem tegenhouden, niemand anders", zeggen de mannen in de koffiebar.

In 1997 werd de 'Welvaartspartij' Refah Partisi, voorganger van de Saadet Partisi, wegens fundamentalistische uitspraken van Erbakan en andere kopstukken verboden verklaard. Sindsdien mocht hij met andere belangrijke kopstukken vijf jaar lang geen enkele politieke func-

**'Alleen Allah kan hem
tegenhouden, niemand anders'**

tie bekleden. De Turkse justitie beschuldigde de partijleiders ervan dat ze de seculaire Turkse staat willen omvormen tot een islamitische staat. Het was niet de eerste keer dat Turkije een islamitische politieke partij verbood. Het opmerkelijke van deze veroordeling was echter dat het

Europese Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg zo'n verbod rechtmatig heeft verklaard.

'Wij zijn geen criminelen'

Erbakan kan niet openlijk toegeven dat Milli Görüs nauwe banden heeft met zijn partij. Volgens de Turkse wet is het verboden dat politieke partijen in het buitenland afdelingen oprichten.

"Ik heb alleen een hartelijke band met Milli Görüs", zei Erbakan in 1998 toen hij als een held werd binnengehaald in de Amsterdam Arena tijdens de jaarlijkse Europese bijeenkomst.

Milli Görüs Nederland is formeel een onderdeel van de islamitische Gemeenschap Milli Görüs IGMG. Een Europese organisatie, met hoofdkantoor in Keulen. De Europese voorzitter is Mehmet Sabri Erbakan, de in

[foto's:] Hans van Oort, WFA

Dertigduizend Milli Görus-aanhangers uit heel Europa bijeen in het Gelredome-stadion in Arnhem op 16 juni 2002.

Duitsland wonende neef van de partijleider. Duitsland houdt de activiteiten van Milli Görus nauwlettend in de gaten en overweegt een verbod van de beweging. "Duitsland terroriseert en criminaliseert Milli Görus. Dat moet ophouden; wij zijn geen criminelen", zei neef Erbakan vorig jaar juni tijdens de jaarbijeenkomst in stadion Gelredome in Arnhem. In april van dit jaar is Milli Görus opgenomen in een verdrag tussen Turkije en Duitsland waarin bepaald wordt welke organisaties als terroristisch moeten worden aangemerkt en verboden. De Turkse ministerraad heeft het verdrag goedgekeurd, maar in het parlement wordt goedkeuring opgehouden door de regerende islamitische AKP, 'Gerechtigheids- en Ontwikkelingspartij'. De meeste parlementsleden, inclusief premier Tayyip Erdogan, maakten tot voor kort deel uit van Milli Görus.

Testimonium van Wouter Bos

De Nederlandse sociaal-democraten verlenen Milli Görus een modelstatus als het gaat om het bevorderen van de integratie van moslims. Tijdens een verkiezingsdebat in januari

dit jaar noemde PvdA-leider Wouter Bos Milli Görus 'de meest vooruitstrevende moslimorganisatie in ons land'. Hij zei dit in aansluiting op de Amsterdamse burgemeester Cohen die meent dat de integratie via moskeeën moet gaan. Een half jaar eerder had Görus-held Necmettin Erbakan onder groot applaus in het Gelredome zijn visie op integratie gegeven: "Weliswaar wonen jullie

'Wij zijn geen criminelen, zei neef Erbakan'

hier, maar met jullie hoofd en hart zijn jullie in Turkije. En zo hoort het ook."

In 2000 meldde de BVD, nu Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD): "Zowel in familieverband als in de sfeer van religie, politiek en economie onderhouden Turken in Nederland contacten met Turkije. De schaduwzijde hiervan is dat Nederland wordt geconfronteerd met conflicten uit het land van herkomst, zoals de polarisatie tussen de Turkse seculiere overheid en de aanhangers

van een politiek-religieuze opvatting zoals Milli Görus en de Kaplan-beweging." Deze laatste staat op de Europese lijst van terroristische organisaties, maar is in Nederland niet verboden.

Het liberale gezicht: Karacaer

Milli Görus Nederland bestaat uit twee afdelingen, Noord-Nederland en Zuid-Nederland. H. Karacaer is de betaalde directeur van Milli Görus Noord. Hij staat bekend om zijn liberale uitspraken en mediageenieke optreden: hij heeft altijd de meest wenselijke antwoorden klaar voor Nederlandse politici en journalisten. Over de dubbele agenda van Milli Görus zei Karacaer in januari 2002 in een interview in *Trouw*: "In het verleden was zoiets inderdaad het geval. Het is een feit dat alle Turkse organisaties in het buitenland een verlengstuk waren van een of andere politieke partij - wij van de partij van Erbakan."

"In Turkije is iedereen zo vals als de pest", zegt Karacaer in hetzelfde interview. "Je weet niet of iemand staat voor wat hij zegt. Het was altijd heel normaal om het ene te zeggen en het andere te doen. Zo noemden

wij ons vroeger nietszeggend NIF, Nederland Islamitische Federatie, - niet Milli Görus, want dat was omstreden. Dat was de tijd van de dubbele agenda." Toch heet Milli Görus Zuid-Nederland nog steeds NIF.

Volgens H. Karacaer wil zijn organisatie integratie en participatie van moslims in de Nederlandse samenleving bevorderen. Maar de imams hebben een ander verhaal. Kort na 11 september 2001 gaat de preek in Yunus Emre, de Milli Görus-moskee in Den Haag, over hoe moslims moeten omgaan met hun leiders en hun geloof. "Gelovigen, jullie moeten oorlog voeren tegen diegenen die de *haram*, de religieuze verboden van Allah, vermijden. Totdat zij hun vuigheid erkennen en dat afkopen... Allah heeft 124.000 profeten op aarde gezonden om zijn opdrachten uit te voeren. Velen daarvan zijn omgekomen. Alleen de Israëliërs al, joden, hebben achthonderd profeten vermoord." En: "Als het nodig is moeten wij bereid zijn om voor ons geloof te sterven, als het nodig is moeten wij onze bezittingen afstaan en als wij ons land moeten verlaten dan moeten wij dat doen... Het is niet mogelijk om materieel en immaterieel niets af te staan, maar wel te denken dat de Koran, de islam en rechtvaardigheid moeten overheersen. Duizenden profeten moesten hun leven afstaan om dat te verwezenlijken. Zijn wij slimmer dan zij? *Hasah*, natuurlijk niet." (-) "Regeren is na geloof het tweede belangrijkste bevel van Allah. Gelovigen, jullie moeten je laten regeren door mensen van jullie geloof en van jullie cultuur. Jullie moeten naar hen luisteren. Jullie moeten je beslist niet laten regeren door mensen die niet van jullie geloof zijn. Anders zijn jullie in strijd met de Koran."

Milli Görus voorman Necmettin Erbakan omringd door bodyguards tijdens de bijeenkomst van Milli Görus in Arnhem.

In woord en geschrift

Deze uitspraken vormen geen uitzondering en worden in uiteenlopende toonaarden bevestigd in talrijke geschriften. In de door velen als gematigd beschouwde Milli Görus-moskeeën Ayasofya en Iskender Pasa in Rotterdam zijn talrijke Nederlandstalige islamitische boeken te koop die vol staan met bijvoorbeeld anti-westerse en vrouwonvriendelijke uitspraken. In het boek 'Kinderen opvoeden in de islam' is bijvoorbeeld naar aanleiding van het gescheiden slapen van broertjes en zusjes vanaf tien jaar te lezen: "Nieuwsberichten uit Engeland en Amerika vermeldden onlangs nog walgelijke verhalen over incest tussen gezinsleden. Dit is niet verwonderlijk wanneer je denkt aan het totaal gebrek aan zedigheid in westerse gezinnen, de open en vrije gesprekken over seksualiteit en zoiets als met het hele gezin halfnaakt aan het strand zonnebaden en zwemmen."

In het hoofdstuk 'Wie de roede spaart, bederft zijn kind' wordt beweerd: "Moslims kunnen heel wat leren uit de stijgende echtscheidingscijfers, kinderen die niet in het gareel

zijn te krijgen en uiteengescheurde gezinnen: in het moderne westerse leven iets dat geregeld voorkomt. Dit wil overigens niet zeggen dat wij een gat in de lucht moeten springen omdat anderen er slecht aan toe zijn, maar juist dat we van hun fouten moeten leren: stappen moeten ondernemen om niet hun voorbeeld te volgen en een lichtje moeten opsteken zodat anderen ook weten hoe ze uit de duisternis kunnen komen."

Vrouwen tuchtigen

Ook het veel bekritiseerde slaan van echtgenotes is eenvoudig te documenteren aan de hand van boeken die verkrijgbaar zijn in Milli Görus-moskeeën. Zo bijvoorbeeld het boek "Vrouwen in de shari'ah" (de islamitische wet), van uitgeverij Noer. Onder het kopje 'De verhoudingen tussen man en vrouw onderling in het huwelijk' geeft auteur Abdurrahman I. Doi adviezen bij voorkomende onenigheid tussen getrouwde stellen. "Als eerste stap moet de echtgenoot zijn vrouw op een beleefde manier waarschuwen. Als dit afdoende blijkt te zijn, is er geen noodzaak de toevlucht tot een strengere

maatregel te nemen. (-) Indien een waarschuwing van de echtgenoot niet werkt om een vrouw in het gareel te krijgen, mag de echtgenoot weigeren het bed met zijn vrouw te delen. Dat betekent dat hij de huwelijksrelatie met haar opschort. Maar dit moet tot een redelijke termijn beperkt blijven en niet tot in het oneindige door blijven gaan. (-) Moslimrechtsgeleerden hebben moslims in het algemeen ontmoedigd hun vrouwen te slaan. Indien het gedrag van de vrouw echter tegen de geboden van Allah en de verordeningen van de Profeet ingaat, kan tuchting of haar op een zachte manier slaan, noodzakelijk worden. De Profeet heeft het de echtgenoot echter opgedragen, zijn vrouw niet op het gezicht te slaan of op zo'n manier te slaan dat het op haar lichaam een teken achterlaat".

Preken op cassetteband

Een andere verspreidingswijze van binnen Milli Görus gepropageerde opvattingen verloopt via de verkoop van cassettebandjes met preken. In de Ayasofia-moskee in Amsterdam zijn cassettes te koop met preken van Sevki Yilmaz, de voormalig vicevoorzitter van Milli Görus Europa. Hij werd in 1994 burgemeester van Rize aan de Zwarte Zee. Een jaar later werd hij kamerlid voor de nu verboden welvaartspartij. Yilmaz werd aangeklaagd wegens extreem-fundamentalistische uitspaken en tegen hem is de doodstraf geëist. Zijn kamerlidmaatschap is hem ontnomen. Hij is het land uitgevlucht en sindsdien ondergedoken in Europa. Tegenwoordig is hij regelmatig te gast bij Milli Görus in Nederland. Er gaan geruchten dat hij intussen de Nederlandse nationaliteit heeft gekregen.

"Als wij niet terugkeren naar de basis van Allah, dan wachten ons vreselijke rampen", begint Yilmaz zijn preek. "Diegenen die zeggen dat er een scheiding van geloof en staat moet zijn, diegenen die zeggen dat er geen plaats is voor de vermenging van geloof en politiek, die geven bewust of onbewust de politieke macht in handen van de vijanden van het geloof. Zij die hardlopen om dit te verwezenlijken kunnen verschrikkelijke straffen verwachten." Voor een deel zijn die al over 'ons' gekomen, volgens Yilmaz: "Zijn wij niet gestraft dan? Als het niet zo was, wat doen de moslims dan in die

'Heel Europa wordt islamistisch'

Europese varkensstal?" Maar uiteindelijk wacht de overwinning: "De soldaten van Milli Görus zijn onderweg. Dan zullen alle muren tussen Allah en zijn volgelingen, zoals het socialisme, het kapitalisme en andere systemen, worden vernietigd. En er zal niemand daar tussen komen staan. Alleen het islamitische systeem zal tussen Allah en zijn volgelingen aanwezig zijn. Daarvoor rukken wij uit."

'De Europeanen zijn ziek'

Milli Görus-leider Erbakan is evenmin positief over Europa. Volgens de Turkse krant *Tercüman* zei hij in het verleden: "De Europeanen zijn ziek. Wij hebben het medicijn om hen beter te maken. Heel Europa wordt islamistisch. Wij zullen Rome veroveren. Jullie zijn het nieuwe leger van sultan Fatih. Europa zal de islam van jullie leren. We zien dat de jeugd van Europa aan de drugs is; meer dan de

helpt gebruikt opium en drinkt alcohol. Ze zijn verward in allerlei criminele activiteiten. Wie verstand in hun hoofd hebben, roepen: Help!"

Ook Erbakan roept de heldhaftige sultan Fatih in herinnering, zoals geciteerd in de Erbakan-biografie 'Verdedigende man', geschreven door Sebahaddin Ucar en verkrijgbaar in de Rotterdamse Ayasofya-moskee van Milli Görus: "Milli Görus is exact hetzelfde geloof als dat van Sultan Fatih die Istanbul veroverde. Onze natie was duizend jaar met Milli Görus een wereldmacht. Vandaag is Milli Görus het medicijn tegen alle kwalen."

Zo wordt het andere gezicht van Milli Görus onthuld: niet de integratie in de Europese landen is beoogd, maar de verovering ervan. Milli Görusleider Necmettin Erbakan verlangt naar het Grote Islamitische Turkije, en vervolgens naar een islamitisch Europa als het nieuwe Ottomaanse Rijk.

Milli Görus Nederland kreeg eind jaren '70 een landelijke organisatiestructuur. Met name imam Necati Toprak heeft vanaf 1979 het organisatieproces krachtig gestimuleerd. Dit is in een stroomversnelling geraakt door de toestroom van kaderleden van Erbakans moederpartij naar Europa na de militaire coup van 12 september 1980 in Turkije.

De eerste landelijke organisatie van Milli Görus heet de Federatie van Verenigingen en Gemeenschappen van Moslims (MCCF), opgericht in september 1981. N. Toprak was bestuurslid. De MCCF is in 1983 opgeheven.

In 1984 werd de Nederlandse Islamitische Federatie (NIF) opgericht. Tot eind negentiger jaren waren 31 moskeeën, waarvan drie in Amsterdam, aangesloten bij de NIF. Sinds begin 2000 kent Milli Görus Nederland twee afdelingen, een voor Noord- en een voor Zuid-Nederland.

Met negentien aangesloten moskeeën en organisaties is NIF de officiële naam van Milli Görus in Zuid-Nederland. Terwijl deze zuidelijke afdeling met meer dan drieduizend leden de grootste is, treedt zij niet of nauwelijks naar buiten. De noordelijke afdeling telt ongeveer tweeduizend betalende leden. Directeur is H. Karacaer. Milli Görus geeft aan dat ze een achterban heeft van ruim 30.000 in Nederland. Het aantal gelovigen neemt af sinds de splitsing van de partij in Turkije in de AKP en de Saadet Partisi.